PLANBESKRIVELSE

BEVARING

Reguleringsplanens hovedformål er å sikre vern av kulturhistorisk og antikvarisk verdifull bebyggelse og stedets særpregede miljø.

Bakgrunnen for reguleringsformålet er at Hamningberg idag har den mest helhetlige fiskeværsbebyggelse fra før siste krig i Finnmark. Stedet representerer derfor et svært verdifullt kulturmiljø som må bevares for ettertiden.

For å sikre vern både av verdifulle enkeltobjekter og det totale bygningsmiljøet er alle bebygde områder regulert til spesialområde bevaring.

Reguleringsplanen angir to kategorier bygninger; *særlig verneverdige bygninger og øvrig bebyggelse*. Særlig verneverdige bygninger er bygninger som innehar en antikvarisk egenverdi og som skal bevares. Utvelgelsen er basert på en vernevurdering på bakgrunn av bygningenes alder og autensitet. Bevaringsområdene er videre inndelt i ulike områder (S1-S16) for bl.a. å skille ut helhetlige bygningsmiljøer med særlig verneverdi.

Til bevaringsområdene er er det utformet et sett av reguleringsbestemmelser (§5-§19). *Generelt for bevaringsområdene* (§5-§9) er bestemmelser som gjelder for alle bevaringsområdene med særlige bestemmelser til de to kategorier bygninger. Til bevaringsområdene hører det i tillegg bestemmelser som gjelder spesielt for de enkelte områdene; *Spesielle områder* (§10-§15).

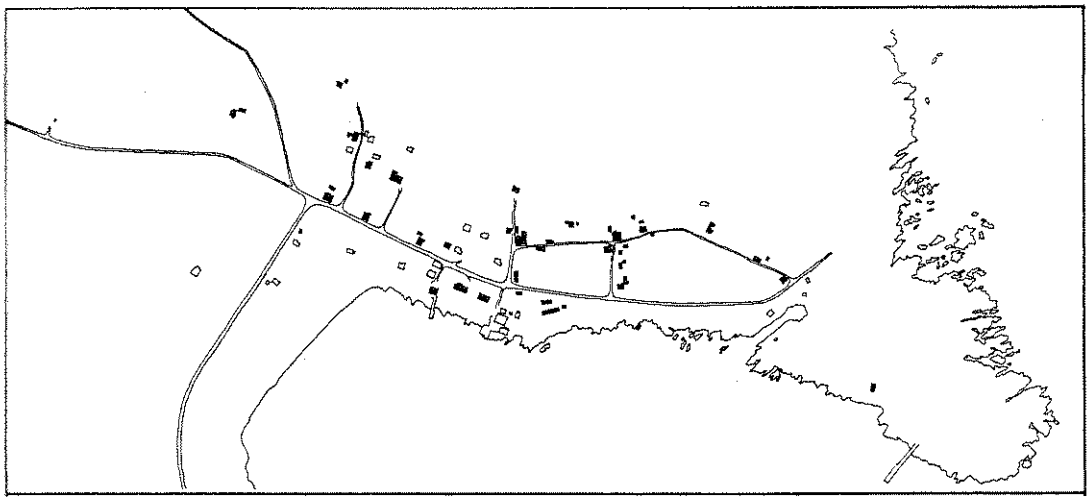

Særlig verneverdige bygninger

FRAMTIDIG UTVIKLING

Reguleringsplanen skal også fastlegge rammer for en videre utvikling av stedet på grunnlag av historiske, antikvariske og miljømessige verdier.

Reguleringsplanen skal legge tilrette for en videre utvikling. Samtidig skal den sikre at utviklingen skjer på stedets premisser slik at Hamningbergs kulturelle særpreg bevares. Bevaring av bebyggelsen og det totale kulturmiljøet må derfor være forutsetningene for den videre utviklingen.

Dette innebærer i første rekke å fastlegge rammer for *ny bebyggelse*. Planen skal tilfredstille behovet for nye *fritidsboliger*, samt legge tilrette for utbygging av *småbåthavn*. Videre skal planen avklare forhold omkring utvikling og nyetablering av *næringsvirksomhet* på stedet, samt tilrettelegging til *parkering* og andre offentlige tiltak.

Reguleringsplanen legger tilrette for følgende tiltak:

- Fortettingområde for nye fritidsboliger
- Småbåthavn
- Offentlig parkering
- Næringsvirksomhet

Prinsipp for videre utvikling:

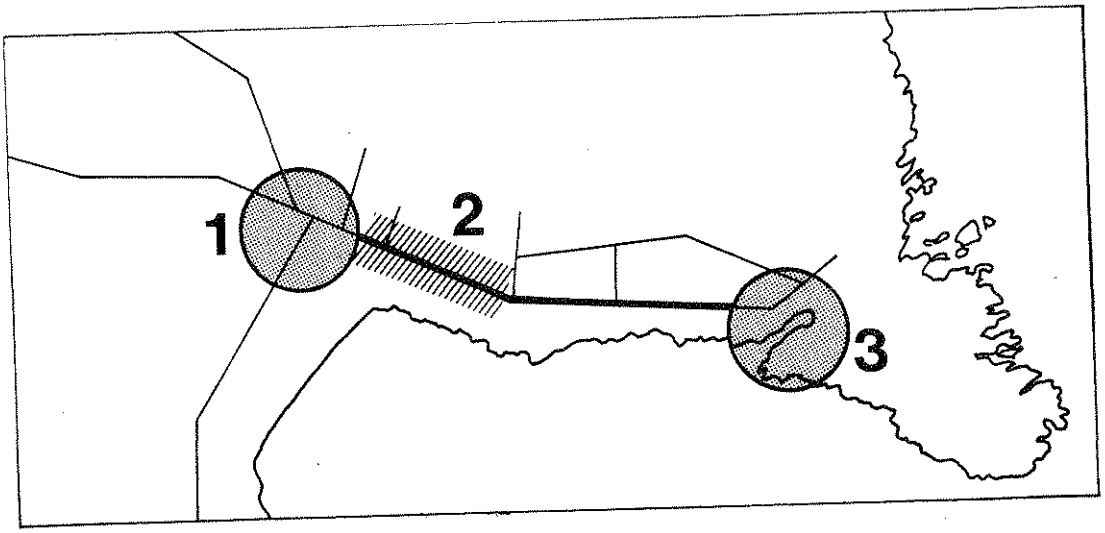

1. Satsingsområde: parkering, turistinformasjon, fasiliteter for tilreisende
2. Fortettingsområde for nye fritidsboliger
3. Småbåthavn

Nye fritidsboliger

Reguleringsplanen legger tilrette for en begrenset utbygging. Fortettingen skal foregå i sentrum av været innenfor områder som tidligere har vært bebygd. Veien gjennom sentrum av været skal strukturere den nye bebyggelsen for å gjenopprette det historiske bebyggelsesmønsteret.

Intensjonen med et slikt utbyggingsprinsipp er å bygge videre på de faktorene som tidligere har strukturert bebyggelsen, og gjennom dette bidra til å forsterke stedets identitet.

Nye bygninger skal tilpasses det eksisterende bygningsmiljøet når det gjelder utforming og plassering. Dette innebærer ikke at den gamle bebyggelsen skal kopieres når det gjelder stilart og detaljering. Istedet legges det vekt på en tilpasning som tar opp det historiske bebyggelsesmønsteret og de tradisjonelle hustypene, d.v.s. bygningenes hoveddimensjoner og takform, plassering på tomta, orientering, inngangsforhold og materialbruk (j.f.r. reguleringsbestemmelsenes §12).

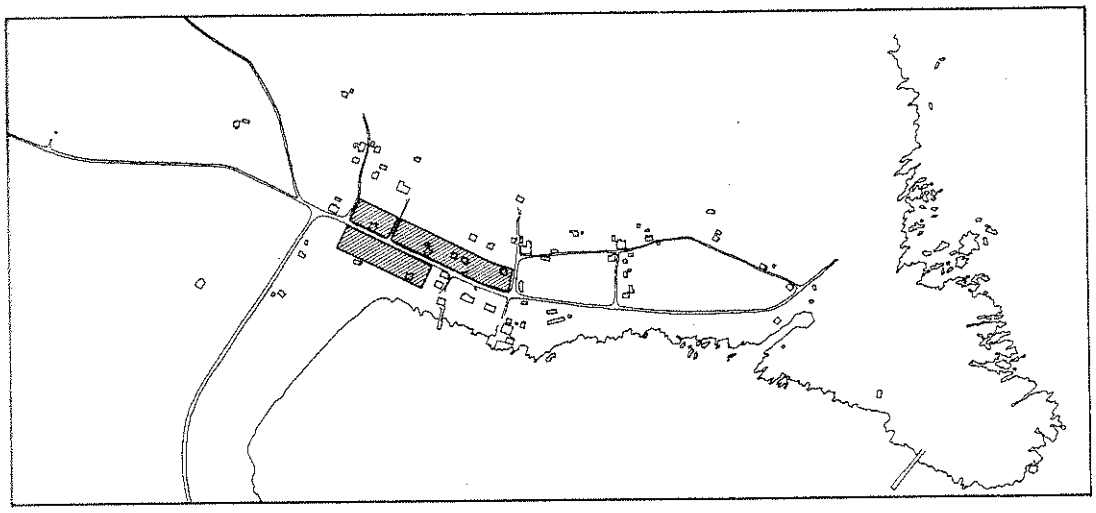

Fortettingsområde for nye fritidsboliger

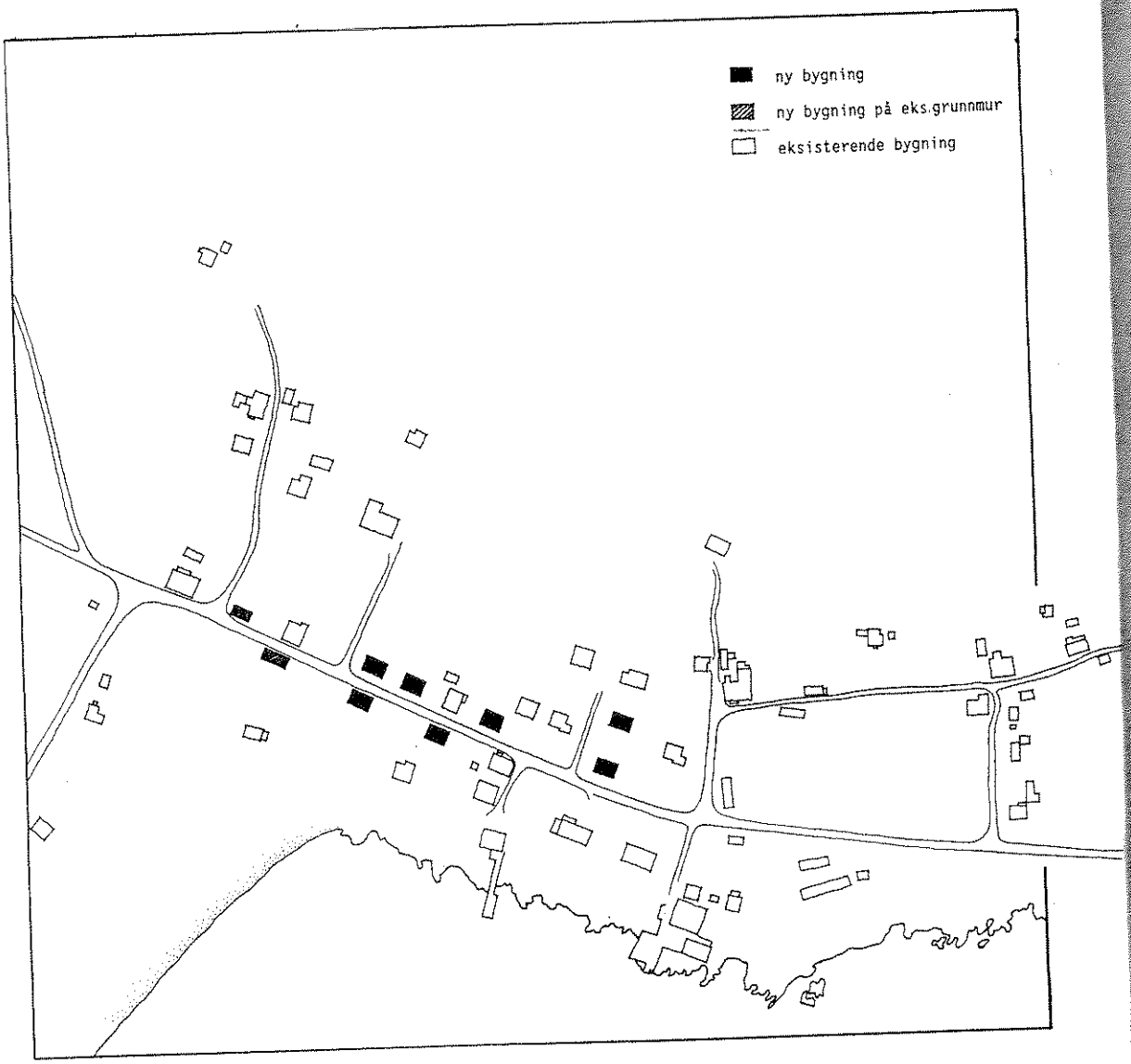

Forslag til plassering av ny bebyggelse.

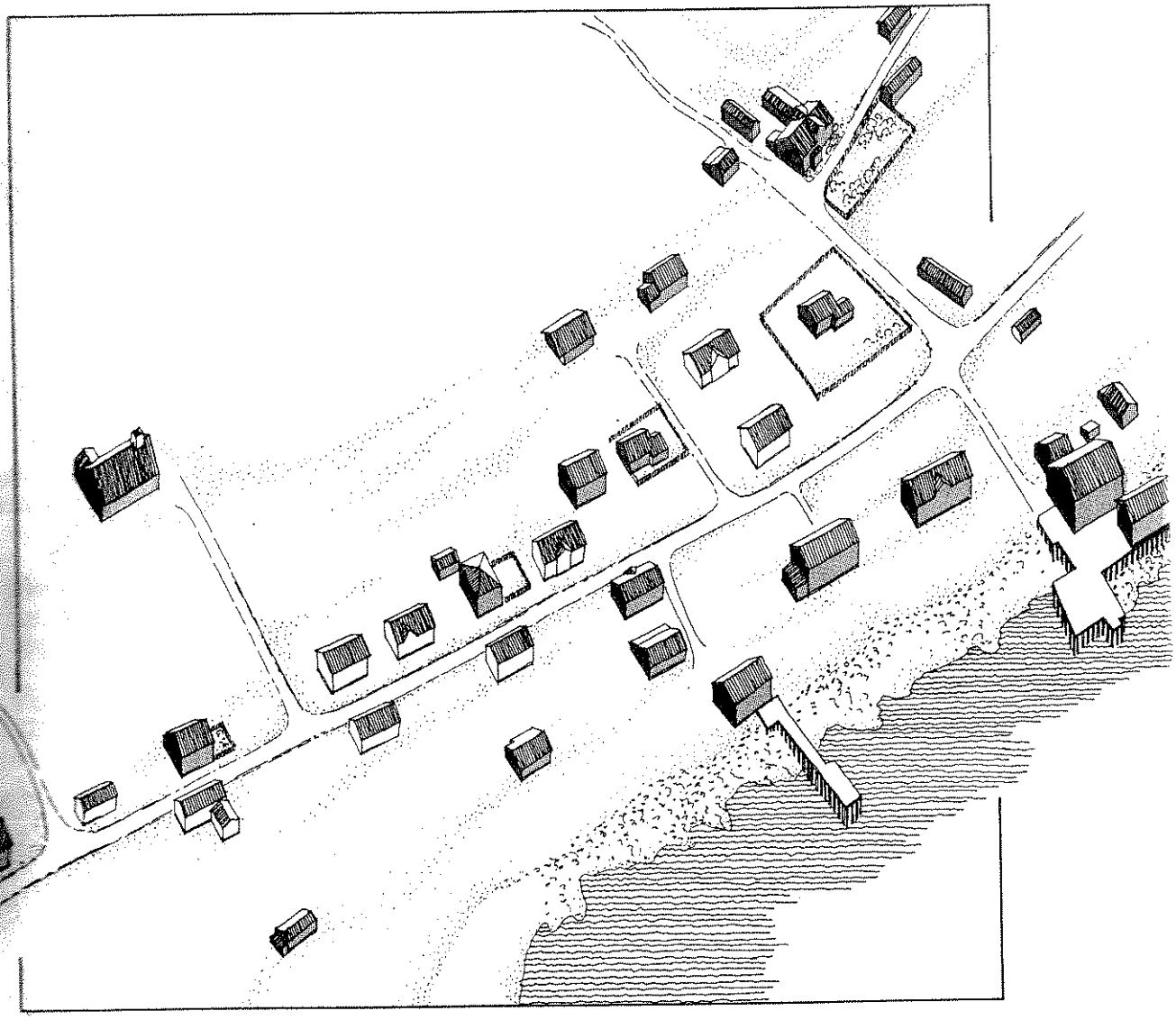

Illustasjon: Fortetting langs vegen

Næringsutvikling

Hamningberg får idag besøk av en rekke tilreisende som ønsker å oppleve stedets særegne natur og bygningsmiljø. Bygda er idag dårlig tilrettelagt for besøkende og har et svært begrenset servicetilbud. Her ligger imidlertid muligheter for en videre utvikling av næringsvirksomhet i Hamningberg.

Når Hamningberg markedsføres som turistmål er det først og fremst på bakgrunn av stedets verdi som kulturminne. Bevaring av bebyggelsen og det totale kulturmiljøet må derfor legge premissene for en videre utvikling av reiseliv og annen næringsvirksomhet på stedet. En slik utvikling kan ivaretas ved å ta i bruk og videreutvikle de eksisterende ressursene.

Reguleringsplanen angir derfor ikke nye byggeområder til næringsformål, men legger tilrette for å ta i bruk eksisterende bygninger til slike formål. Dette er ivaretatt gjennom reguleringsbestemmelsenes §7 *Bebyggelsens bruk*.

Aktivisering av eksisterende bygninger vil bidra til å videreutvikle stedets særpreg og til å skape et levende kulturmiljø. Slik kan næringsutvikling også bidra til at verneverdige bygninger restaureres og holdes i stand.

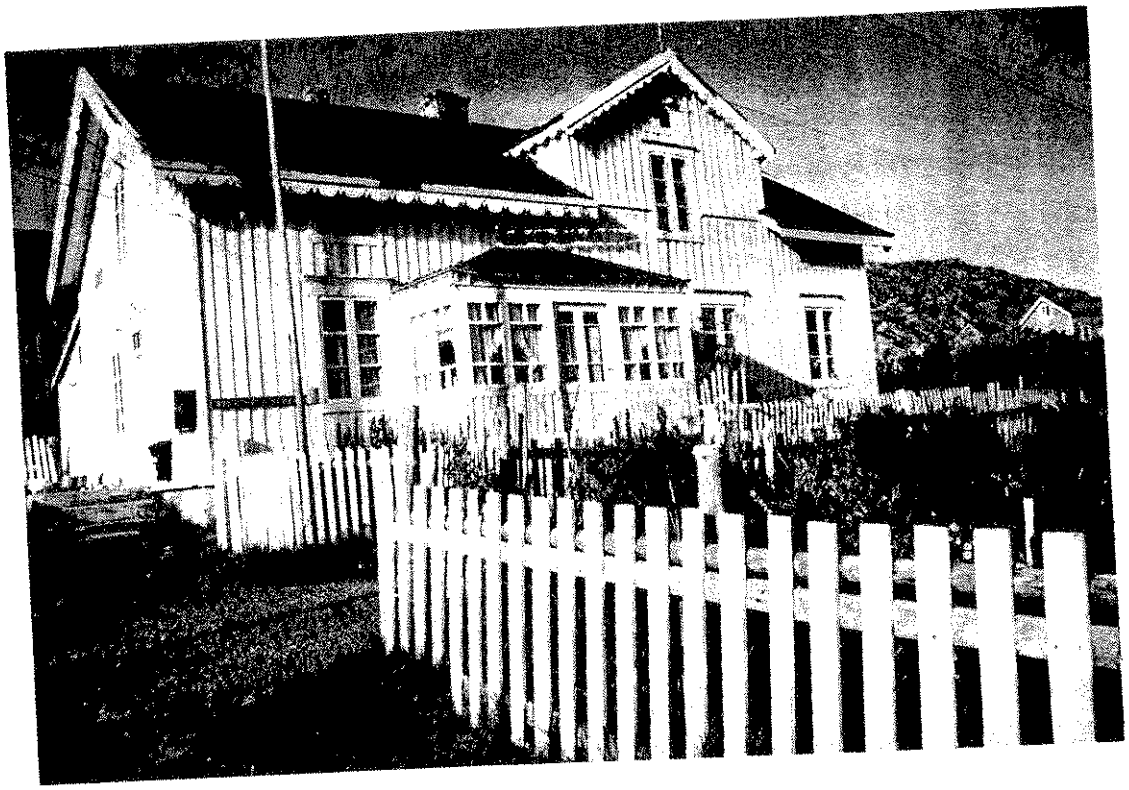

Væreiergården representerer både en viktig attraksjon på stedet og servicetilbud med butikk og post.

Trafikk og parkering

Behovet for parkering er knytta til den økende mengde tilreisende til Hamningberg. For å minske de miljømessige ulempene ved turisttrafikken er det ønskelig at parkering i størst mulig grad skjer i utkanten av selve været.

Reguleringsplanen angir til dette formål en større parkeringsplass (T1) ved vegkrysset ved ankomsten til stedet. Denne skal opparbeides og legges tilrette for tilreisende og spesielt for campingbiler og turistbusser. Fasiliteter og tiltak som f.eks. turist-informasjon, anbefales opparbeidet i tilknytning til parkeringsplassen slik at dette blir et naturlig stoppested for tilreisende.

Reguleringsplanen angir i tillegg parkering i tilknytning til offentlige og allmenyttige funksjoner; ved kirka (T2) og ved butikk/post (T3). Dersom det etableres nye allmennyttige formål i området kreves det at det opparbeides parkeringsareal i tilknytning til disse (Reguleringsbestemmelsenes §18 *Parkering*). Privat parkering er forutsatt å skje på den enkeltes eiendom slik praksis er idag.

Eksisterende trafikkmønster skal opprettholdes og alle offenlige veger som angitt på reguleringsplanen skal være åpen for alminnelig ferdsel. Ved Russekjeila skal det opparbeides snuplass.

Vegen til Hardbakken og vegen til Spira inngår som en del av *friluftsområdene* (S17-S22) og forutsettes benyttet som turveger. Disse kan om nødvendig, stenges for motorferdsel med fysiske sperrer. Fysiske sperrer bør utformes på en slik måte at de ikke virker skjemmende på miljøet. Trafikkskilt vil virke som fremmedelementer i de historiske bygningsmiljøene og bør derfor unngås i størst mulig grad.

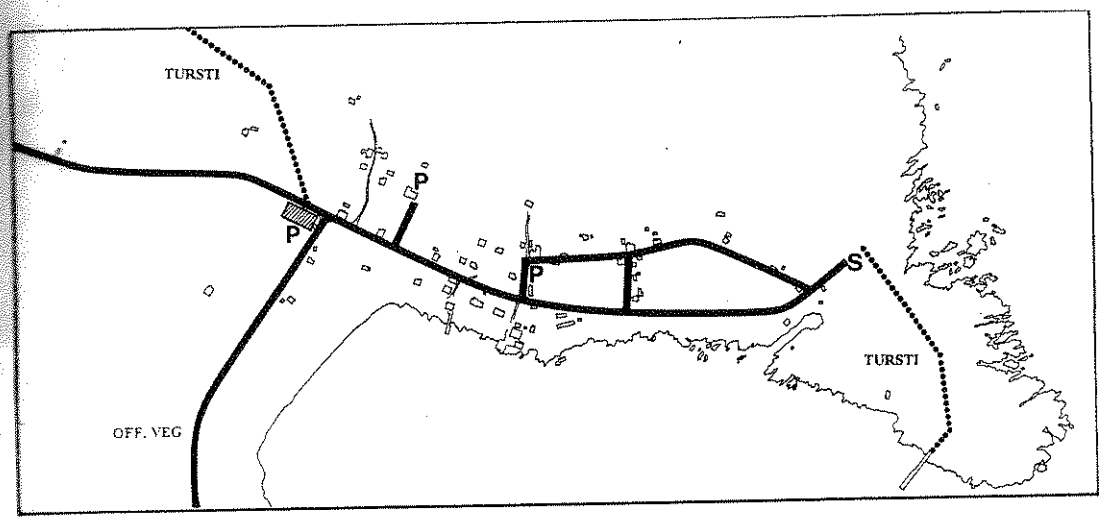

Prinsipp for trafikk og parkering.

Småbåthavn

Reguleringsplanen legger tilrette for utbygging av småbåthavn i Russekjeila. I Hamningbergs storhetstid var dette området bebygd med flere fiskebruk og kaier. Rester av bebyggelsen finnes idag, og Kjeilas identitet er fortsatt knytta til den virksomheten som foregikk der. Småbåthavn i Russekjeila kan bidra til gjenskape noe av denne aktiviteten.

Området ligger forholdsvis skjermet fra eksisterende bebyggelse, og nyanlegg i dette området vil derfor ikke medføre vesentlige konsekvenser for de verneverdige bygningsmiljøene.

Før nye tiltak settes igang kreves det at det utarbeides en bebyggelsesplan for området (Reguleringsbestemmelsenes §14 *Russekjeila* og §19 *Småbåthavn*). Bebyggelses-planen skal sikre en helhetlig vurdering av alle konsekvenser ved en slik utbygging. Dette gjelder plassering og utforming av nye bygninger, kaier og eventuelle anlegg i sjøen, samt adkomsforhold og parkeringsbehov. I utformingen av planen må det legges vekt på at nye inngrep skal harmonere med det øvrige bygningsmiljøet både når det gjelder bebyggelsesmønster, bygningstyper og materialbruk.

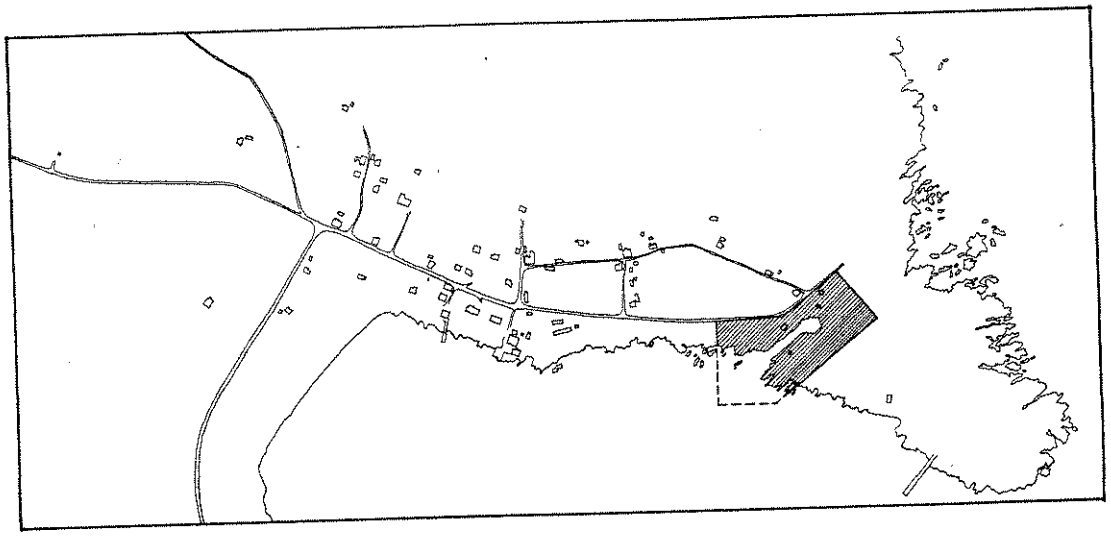

Småbåthavn

NOEN SENTRALE BEGREPER I KULTURMINNEVERNET

Bevaringsverdig/ verneverdig	Begge betegnelser har samme meningsinnhold og brukes om kulturminner som utifra en kulturminnefaglig vurdering *bør bevares*. Bevaringsverdi/verneverdi vurderes ut fra et sett kriterier som danner grunnlag for en samlet vernevurdering. Viktige kriterier som legges til grunn er bl.a. historisk kildeverdi, alder, autentisitet, representativitet/sjeldenhet, identitetsverdi og miljøverdi. Betegnelsen bevaringsverdig/verneverdig innebærer *ikke* i seg selv at et kulturminne har formelt vern.
Formelt vern	*Vern ved bruk av lovgiving.* Enten regulering til spesialområde bevaring etter Plan- og bygningslovens §25.6 eller fredning etter Lov om kulturminner.
Fredet	*Kulturminner som er fredet i.h.t Lov om kulturminner.* Kulturminner fra oldtid og middelalder (inntil år 1537) er automatisk fredet etter Lov om kulturminner § 4. Det samme gjelder samiske kulturminner eldre enn 100 år. Nyere kulturminner kan fredes ved enkeltvedtak i.h.t Lov om kulturminner § 15. Fredede kulturminner har formelt vern.
Spesialområde bevaring	*Reguleringsformål i h.h.t Plan- og bygningslovens § 25.6* for bevaring av verneverdig bebyggelse, andre kulturminner og kulturmiljøer. Reguleringsformålet krever reguleringsbestemmelser som spesifiserer hva bevaringen innebærer m.h.t. inngrep, endringer og vedlikehold. Reguleringsplaner med bestemmelser er juridisk bindene, og regulering til spesialområde bevaring sikrer derfor et *formelt vern* av kulturminnene.